

Franckesche Stiftungen zu Halle

Hugonis Grotii De Jure Belli ac Pacis Libri Tres

Grotius, Hugo

Jenae, 1680

CAPUT XIII.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-188571](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-188571)

Temperamentum circa res captas.

- I. Res etiam hostilium subditorum bello captas retineri ad modum debiti: III. Debitum hic intelligi etiam, quod in bello subnascentur. Exempla.
- II. Non etiam in pœnam alieni criminis. IV. Humanitatis esse, summo jure hic non uti.

I. r.

Sed neque peccato vacare, aut à restitutionis onere immunis censeri debet rerum hostilium in bello justo captura. *Ovippe * si id, quod recte fit, spectas, non ultra licitum est capere aut habere, quam causa subest debendi in hoste: excepto, quod etiam extra eam ad securitatem necessariam res possunt detineri, sed restituenda, cessante periculo, in se aut in pretio, secundum ea, quæ libro II. cap. II. §. 9. tractavimus, nam quod & in re pacatorum liceret, multo magis in re hostium licet. Hoc igitur est capiendi quoddam jus sine acquirendi jure.*

Si id, quod recte fit, spectas) Vide quod judicavit Innocentius Romanus Pontifex apud Bembum I.

2. Cum autem deberi aliquid nobis possit aut ob inæqualitatem rerum, * aut ex pœna, potest ex utraque causa acquiri res hostilis, sed cum discrimine tamen. nam supra diximus, ex debito illo priore non res tantum debentis, sed & subditorum ejus, ex introducto jure gentium, quasi fidei jussione, obligari. Quod quidem jus gentium alterius generis credimus, quam illud, quod in impunitate sola aut externa vi judiciorum consistit. Nam sicut in res nostras ex consensu privato nostro ei, qui cum actum est, non externum modo, sed & internum jus quaeritur, sic & ex communi quodam consensu, qui singulorum consensum vi quadam in se continet, quo sensu lex πόλεως συνθήκη κοινή, communis pactio civitatis dicitur. Atque id in hoc negotii genere placuisse gentibus eo est credibilius, quia hæc lex gentium non sola majoris mali vitandæ causa, sed etiam juris cuique sui consequendi gratia, introducta est.

Aut ex pœna) Romani Prusiam Attalo jusserunt & damnum refarcire & pœnam insuper pendere.

II. At in altero debendi genere, quod pœnale est, non video, gentium consensu tale jus in res subditorum esse proditum. Quidia enim est talis rerum alienarum obligatio, ideoque latius produci non debet, quam actum appareat. Neque vero par est utilitas in posteriore hoc & in priore debendi genere. nam prius illud est in bonis, posterius hoc non est, ideoque per-

Yyyy 3

seca-

Viñt. de Jure
Belli. n. 55. 56.

2. 3. c. 18. d. 2.

Cajetan. in
sum. pecc.
verb. belli da-
mnum.

Covarr. ad d.
cap. peccatum,
p. 11. n. 11.

Viñt. de Jure
Belli. n. 39. & 41.
Molina 11.

tract. disp. 117. *piegl.*
11. 3. c. 2. §. 2. p. 774

Lib. III. c. 2,
§. 3.

secutio eius sine damno omitti potest. Nec obstat, quod supra † de jure Atti-
co diximus. Nam ibi homines obligabantur non ex eo proprie, quod civitas
puniri poterat, sed duntaxat ad cogendā civitatem id facere, quod facere de-
bebat, id est iudicium reddere in fontem, quod debitum ex officio ad prius
illud, non ad posterius, debendi genus refertur: aliud enim est, debere puni-
re, aliud debere aut posse puniri, quanquam ex cessatione circa illud hoc sequi
solet, sed ita, ut distincta sit causa illa & hoc effectum. Ergo poenae nomine ac-
quiritur res subditorum hostilium non poterunt, sed eorum duntaxat, qui ipsi
deliquerint, in quibus & magistratus continentur, qui delicta non puniunt.

† h. l. c. 1. §. 3.
Silv. verb. Bel-
lum. n. 10.
dict. n. 51. Barr.
in l. si quid
bello. 28. D. de
Captiv. Lib.
XXVII.
Lib. XXXIII.

III. Ceterum res subditorum & capi & acquiri possunt non tantum ad
consecutionem debiti primarii, unde ortum est bellum, sed & subnascentis,
secundum ea, quae diximus initio † huius libri. Et sic accipiendum est,
quod scribunt Theologi quidam, capta in bello non compensari cum debito
principali: intelligendum enim hoc, usque dum secundum sanum iudici-
um satisfactum sit de eo damno, quod in ipso bello datum est. sic in discepta-
tione cum Antiocho Romani, Livio narrante, * impensam, quae in bellum,
facta esset, omnem praestare regem aequum censebant, cuius culpa bellum,
excitatum esset. Apud Justinum est, impensus belli lege iusta suscepturus: Apud
Thucydidem damnantur Samii ζημία τὰ ἀναλωθέντα, ἀποδόναι, solvere belli
impensus. Et alibi saepe, Quod autem victis iuste imponitur, idem & bello
iusto extorquetur,

Impensam, quae in bellum facta esset) meminit Polybius Excerpto legatio-
num 23. Sic & à Sulla damnati Asiatici, narrante in Mithridaticis Appiano.
morem hunc pro se allegat Rex Poloniae apud Thuanum libro LXXXIII. anno
c1010 LXXXI. Sic apud Homerum Iliados 7 vocem πῆν Scholiastes inter-
pretatur πρότιμον τὸ πολέμου λέγει δὲ τὸ ἡμῖσι ἢ ἐν πόλει κτημάτων. belli esti-
mationem: dimidium nempe rerum, quae in urbe erant.

† l. 3. c. X. §. 1.
finum. 1. seqq.
c. XI. §. 2. l.
2. c. XI. §. 3. c.
22. §. 16. c. 25.
§. 3. n. 4. c. 17.
§. 2. n. 1.

IV. 1. Ceterum sciendum est, quod & alibi † meminimus, latius patere
caritatis, quam juris regulas. Qui divitiis floret, immisericordiae reus erit,
si inopem debitorem omnibus rebus suis excutiat, ut ipse ultimum quadran-
tem consequatur, multo magis si is ipse debitor in id debitum venerit sua
bonitate, ut si pro amico fidei iusserit, ipse autem nihil pecuniae verterit in rem
suum. * Miserabile enim est, ut ait pater Quintilianus, sponforis periculum.
Tamen tam durus creditor contra jus stricte dictum nihil facit.

Miserabile enim est, ut ait pater Quintilianus, sponforis periculum) Addit
salvo pudore ad sponforem non aliter creditorem venire, quam si recipere à
debitore non possit. Bene salvo pudore; nam sponfores appellare videtur ha-
bere quandam δυσωπτίαν, ut ait Cicero ad Atticum XVI, 15.

2. Qua-

2. Quare *exiguam humanitas, ut his, qui extra culpam sunt belli, quique non alio, quam fidei iudicio nomine obstricti sunt, relinquuntur res istae, quibus nos facilius, quam ipsi, carcamus, praesertim vero si satis appareat, illos ipsos id, quod eo modo amiserunt, a civitate sua non recuperaturos. Huc pertinet, quod Babylonem capta Cyrus militibus dixit: *ἐπεὶ ἀδικία γε ἔχετε ὅ, τι αὐτοὶ ἔχοντε, ἀλλὰ Φιλανθρωπία ὅσον ἀφαιρήσεσθε ἢν τι εἴητε ἔχοντες*. Injuste quidem non possidebitis, quae tenetis: sed si quid non auferetis hostibus, id vestrae erit humanitatis.

Exigit humanitas) Ptolemæus Demetrio, Antigoni filio, tabernaculum & alia ad curam corporis ipsius pertinentia, pecunias quoque captas remisit, dicens non de omnibus rebus, sed de imperio & honore inter ipsos certari. Narrat Plutarchus Demetrio. Vide & factum Sanctii Vasconum regis apud Marianam lib. XI. c. 16.

3. Notandum & hoc, cum in subsidium introductum sit ius hoc in bona subditorum innocentium, quamdiu spes est, nos nostrum satis facile confestim posse ab originariis debitoribus, aut ab iis, qui ius non reddendo sponte sua debitores se faciunt, ad eos venire, qui culpa vacant, etiam si concedatur, cum stricto iure non pugnare, abire tamen ab humanitatis regula.

†††

Ius hoc in bona subditorum innocentium) Rectè Dn. Zigler. h. l. asserit, bello semel exorto, nullam amplius fieri posse distinctionem inter subditos reos & innocentes, quippe qui omnes & universi ejusdem causae censentur esse defensores. Non enim hic agimus de poenâ, quam Princeps læsus in Principem ledentem, quippe in quem nullum imperium habet, intentare nequit; sed de debito, quod ab eo per viam juris aliter obtinere nequit.

4. Exempla hujus humanitatis exstant passim in historia, praesertim Romana, ut cum agri, hostibus devictis, ea conditione concessi, ut in civitatem venirent, id est victæ civitati cederent, aut cum ex agris modicum, honoris gratia, * veteri possessori relinquebatur. Sic à Romulo Vejentes agri parte mulctatos narrat Livius. Sic Uxiis Alexander Macedo agros, quos habuerant, dedit vectigales. Sic deditas urbes non diripi saepe legas: & supra diximus, non personis tantum, sed & rebus agros & colentium cum laude & ex pio Canonum præscripto parci, saltem sub tributo; & sub simili tributo solere & mercibus concedi à bello immunitatem.

Veteri possessori relinquebatur) Appianus civilium II. τὰν δὲ πολέμων ὄντων κρατήσιν, ὅς ἐστι τῶν ἀπασαν τὴν γῆν ἀφαιρῶν, ἀλλ' εὐσεβοῦς. Romani veteres ut hostibus quidem victis omnes agros adimebant, sed cum eis partiebantur. Sic & Vandalos in Africa & in Italia Gothos fecisse, historiae nos docent.

Aegid. Regius de Actibus supernaturalibus, disp. 13. dub. 7. n. 117. L. in agris 17. de acq. Rer. dom. d. L. in agris. L. icē si verberatum. 15. §. 2. item si ager. D. de Rei vind. Vict. de jure belli, n. 40. Silv. in verb. bellum. p. 1. §. 10. n. vers. 3. Arr. Lib. III.

†† h. L. c. 15. §. 9. Lib. I. c. XV. † h. L. c. XI. §. 10. n. c. 12. §. 4. ibi.